

עבודת הגשה בהלכה- תפילת נשים

שם: _____

בנות יקרות.

העבודה הנוכחית תעסוק בנושא ההכנה הנפשית לתפילה. לפני שאנחנו מתחילות להתפלל נדרש מאיתנו לעשות פעולות מסוימות בשביל שהתפילה תהיה מועילה ומתוך חיבור פנימי.

בהצלחה.

המורה עטרה.

א – הכנה נפשית

אמרו חכמים "אין עומדים להתפלל לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות". התפילה מרוממת את האדם, ולכן צריך לבוא אל התפילה מתוך שמחה, על כך שהוא עומד להתרומם ולהתקרב אליו יתברך.

עוד אמרו חכמים: "לא יתפלל מתוך שחוק", משום שהשחוק מבטל את יראת ה', וצריך להתפלל מתוך אימה והכנעה. "ולא מתוך שיחה", משום שהשיחה מסיחה את דעתו של האדם מעולמו הפנימי, ואילו התפילה צריכה לנבוע מעומק הנפש. "ולא מתוך קלות ראש ודברים בטלים", משום שהתפילה מבוססת על ההכרה בערכו של האדם לפעול גדולות בדיבורו, ואם הוא בא להתפלל מתוך דיבורים בטלים, מראה בעצמו שאינו מעריך את דיבורו.

בסדר תפילת הגברים, תקנו חכמים לומר לפני תפילת עמידה דברים שמחים המיישבים את הלב; לפני שחרית וערבית, ברכת "גאל ישראל", ולפני מנחה "אשרי יושבי ביתך". אמנם נשים אינן חייבות בזה, אבל לכל הפחות, על כל אשה לשהות כמה שניות כדי הילוך ארבע אמות לפני תפילתה, כדי ליישב את דעתה.

חסידים הראשונים היו מהדרים מאוד בהכנותיהם לתפילה, והיו שוהים שעה שלימה לפני התפילה, כדי שיכוונו את ליבם כראוי לאביהם שבשמים.

מי שעומדת לתת צדקה בקופת הצדקה שבביתה, טוב שתיתן אותה לפני התפילה וכן מי שעומדת לכתוב המחאה (התחייבות) לתרומה, טוב שתכתוב אותה או תכניס אותה למעטפה לפני התפילה. שעל ידי כך תיגש לתפילה מתוך שמחה של מצווה. ועוד שהבא לבקש מה' חסד ורחמים, ראוי שאף הוא יעניק משלו לנצרכים. והאר"י הקדוש אמר, שטוב להתבונן לפני התפילה במצוות "ואהבת לרעך כמוך", שהיא כלל גדול בתורה, וכל התפילה כולה נאמרת בלשון רבים, מפני שהיא עבור כלל ישראל.

שאלות:

1. מדוע לא טוב להתפלל מתוך עצבות או עצלות?

2. מהו הדבר שהמליץ האר"י לעשות לפני התפילה ולמה זה טוב?

3. מדוע לא טוב להתפלל מתוך עצבות או עצלות?

4. האם לדעתך הלכה מציגה גישה מאוזנת לגבי ההכנה הנכונה לתפילה? האם היית מוסיפה או מורידה ממנו משהו בהקשר זה?

5. בחרי 2 המלצות של ההלכה להכנה לתפילה מתוך ארבעת ההמלצות (שהייה של שעה לפני התפילה, מתן צדקה, כתיבת המחאה לתרומה, התבוננות במצוות אהבת הזולת) וכתבי מהם היתרונות והחסרונות של כל אחת מההמלצות לפי דעתך?

ב – מניעת דברים הטורדים בתפילה

אין לאחוז בתפילת עמידה דבר שרגילים לחשוש עליו שמא יפול, כגון ספר או קערה או סכין, מפני שהדאגה שמא יפול תטרוד את הכוונה. אבל סידור מותר לאחוז, כיוון שהוא לצורך התפילה. וטוב להיזהר בזה גם בעת אמירת שאר חלקי התפילה. וגם דבר שאין לו ערך ואין חוששים עליו, כגון גבעול, לכתחילה אין לאחוז בשעת תפילת עמידה, שאין זה דרך כבוד לעמוד בתפילה כשביד דבר מיותר.

לכתחילה לא תעמוד בתפילת עמידה כשתרמיל על גבה, שאין זה דרך כבוד לעמוד כך בפני אנשים נכבדים, וקל וחומר בתפילה. ואם היא כבר נמצאת בדרכה והתרמיל על כתפיה, ונוח לה להשאירו עליה, אם הוא פחות מארבעה קבין, מותר לה להתפלל כשהוא על כתפיה. ואם הוא יותר מארבעה קבין, לא תתפלל כשהוא על כתפיה, מפני שמשא כזה עלול לפגוע בכוונתה.

מי שיש בידה ארנק כסף או דבר יקר אחר, וחוששת להניחו שמא ייגנב, ואין לה כיסים שתוכל לשומרו בהם, ואין לה חברה שתוכל להפקידו בידיה, בדיעבד עדיף שתאחז אותו בידיה בתפילה, מפני שבאופן זה תהיה פחות טרודה. וכן הדין לגבי מי שנושאת

על גבה תרמיל כבד וחוששת להניחו שמא יגנבוהו, שבליט ברירה עדיף שתתפלל כשתרמילה על גבה.

אסור לאשה להתפלל כשתינוק על ידיה, מפני שהיא צריכה להשגיח עליו שלא יפול, ועוד, שהוא עלול להסיח את דעתה. וגם כשהוא מונח בתוך מנשא (קנגרו), אין דרך כבוד לעמוד עימו בתפילה. וכשאין ברירה, אם האשה יודעת שתוכל להתפלל בכוונה כשהוא עליה, יכולה להתפלל. וכשיש חשש שלא תוכל, לא תתפלל, ותצא ידי חובתה בברכות התורה והשחר, שאותן מותר לברך אפילו כשהתינוק על ידיה.

שאלות:

1. האם מותר להתפלל עם תרמיל קטן על הגב? עם תרמיל גדול?

2. מה עושה אישה שיש לה חפץ יקר והיא חוששת שיגנבו אותו בזמן התפילה?

3. מה אישה שיש לה תינוק יכולה לעשות אם אין לה עם מי להשאיר את הילד בזמן התפילה?

4. האם מותר לאחוז ספר ביד בזמן תפילת עמידה? למה?

ג – הלבוש הראוי לכתחילה לתפילה

צריך אדם להתכונן לקראת התפילה, ולירא מפני הדר גאונו, ולשמוח על שהנה הוא עומד לבוא לפני מלך מלכי המלכים ולהתפלל. והדבר צריך להתבטא גם בלבשו, שיהיה מכובד, כראוי לעומד לפני המלך. ושלא כדין שאר הדברים שבקדושה דין התפילה. שבכל שאר הדברים שבקדושה, כדוגמת ברכות וקריאת שמע, כל זמן שהאדם מכסה את ערוותו (איברים מוצנעים בגוף), הרי הוא רשאי לאומרם. אבל בתפילה הדין שונה, שהואיל והאדם עומד לפני המלך ברוך הוא, עליו להתלבש באופן מכובד. ולגבי נשים, כל זמן שהבגדים צנועים על פי גדרי ההלכה, הרי הם כשרים לתפילה. לכתחילה, יהדר אדם ללבוש בגדים מכובדים, שלא יהיה כבוד שמים פחות מכבוד בשר ודם, וכמו שאדם מקפיד להתלבש באופן מכובד לפני שהוא נפגש עם אנשים

חשובים, כך לפחות עליו להקפיד להתלבש לקראת התפילה. ואמנם אדם שהולך פעם בחייו להקביל את פני המלך – לובש את בגדיו היפים ביותר, ואילו זה שפוגש בכל יום את המלך – מקפיד ללבוש בגדים מכובדים לפי תפקידו ומעלתו, אבל אינו מתלבש בכל יום בבגדיו המכובדים ביותר. וכך אנו בתפילה, הרי אנו כמי שבאים לפני המלך בכל יום, שלובשים בגדים נאים, אבל לא את המכובדים ביותר, שאותם אנו שומרים לשבתות, חגים ושמחות של מצווה.

שאלות:

1. למה צריך להתכונן לפני התפילה?

2. איך אנשים לובשים כשהם הולכים פעם אחת בחיים לראות את המלך לעומת מי שרואה את המלך כל יום?

3. האם הקבלה לפגישה עם מלך בשר ודם היא קבלה ראויה להמחשת חשיבות הכוונה וההכנה לתפילה? נמקי את עמדתך.

4. מהם ההבדלים בין תפילה לשאר המצוות מבחינת הדרישות ההלכתיות ללבוש? האם הבדל זה הגיוני לדעתך? נמקי.

5. מתי לובשים את הבגדים הכי יפים ומכובדים לתפילה - בימי חול או בשבתות וחגים?

שאלת בונוס:

האם את מכינה את עצמיך לתפילה?

אם כן פרטי איך.

אם לא כתבי מדוע.
